

Αρκετά από τα παρακάτω αρ^ομάνικα τραγούδια της Λαΐστας, προέρχονται από τη συλλογή του πατριώτη δασκάλου κ. Αποστόλη Πιπίκου.

(1)

La gutziá

Στο γκουτζιά

Căntu tătunii tu xeane tutziá
nói n' tsiámu la gutziá
tu cale si lu băcămu
Sii "uără-bună » si lii tsému

Όταν ο πατέρας μου
στα ξένα έφευγε,
εμείς πηγαίναμε στο Γκοτζιά
στο δρόμο να τον ασπαστούμε
κι ώρα καλή να του πούμε.

Mătanii tutu plăntziá
sii bánte ócliilii arcá
lăcrinle gale alăgá
sii iárba cu ună ardiá

Η μητέρα μου όλο έκλαιγε
και κάτω τα μάτια έριχνε
Τα δάκρυα μαύρα έτρεχαν
και το χόρτο με τη μία έκαιγε.

lu ma glo sidiámu
sii inima griau aiámu
vriámu sii éu blăgu
ma disiu si mi tsănu

Εγώ πιο πέρα καθόμουνα
και την καρδιά βαριά είχα
ήθελα κι εγώ να κλάψω
μα είπα να κρατηθώ.

Suáranii niică zgiliá
sii di gúsie lu acătsá
"tătunii armăne auá
siguri nu n' alásii"

Η μικρή μου αδελφή έσκουζε
και από το λαιμό του πιανόταν
«πατέρα μείνε εδώ
μόνους μη μας αφήνεις».

Múla tsara arimá
sii cărăaniarulu si aguniá
turnária tu casă ará
ca turnare di muárte

Το μουλάρι το χώμα έξυνε
και ο κερατζής βιαζόταν.
Ο γυρισμός στο σπίτι ήταν
σα γυρισμός από κηδεία.

aniiliii tricură agónia
sii ună Juă tatunii grăpsi
Si mi ducu la Sapsi
Tuora vine uăra amiá
Si mi ducu la gutziá

Τα χρόνια πέρασαν γρήγορα
και μια μέρα ο πατέρας έγραψε
να πάω στο Σαποσί (Σάππες).
Τώρα ήρθε η δική μου σειρά
να πάω στον Γκοτζιά

<p>Măta nii fiamă cărtită griá</p> <p>“Uără bună lai hiliu Mătria si nu ceri cleile cu curcubetell...”</p>	<p>Η μάνα μου κάπως πειραγμένη στο μυαλό φώναζε: «Ωρα καλή γιέ μου πρόσεξε να μη χάσεις τα κλειδιά με τα κολοκύθια....».</p>
❧	❧

(2)	
Vália mare	Το μεγάλο ρέμα
<p>C' antu me andrái fitsioru mare lu me dusiu vália mare nielilii aclo si páscu sii vuru péscu si nii acátsu</p> <p>Curulu ama andái pestii mults acátsai tună sulă lii tricui sii fucu apresu si lii frigu</p> <p>piculári sii alts si alnară tuts siidému si măcămu măcămu, bému sii cădămu sii tu córu apóia indră mu</p> <p>Ouăra asiitse gine tritsia sii suáltele si ascudiá trică máre mi acătsă niélilii nu si vidiá</p>	<p>Όταν έγινα παιδί μεγάλο εγώ πήγα στο μεγάλο ρέμα τ' αρνιά εκεί να βοσκήσω και κανένα ψάρι να πιάσω.</p> <p>Τον κώλο αφού έβρεξα ψάρια πολλά έπιασα σε μια σούβλα τα πέρασα και φωτιά άναψα να τα ψήσω.</p> <p>Και βοσκοί άλλοι μαζεύτηκαν όλοι καθίσαμε να φάμε φάγαμε ήπιαμε και τραγουδήσαμε και στο χορό ύστερα μπήκαμε.</p> <p>Η ώρα έτσι καλά περνούσε και ο ήλιος κρυβόταν φόβος μεγάλος με έπιασε τ' αρνιά δε φαινόταν.</p>

<p>Tátunii va mi aurlá nielii li ama ciriámu “frătatsinii audatsăame nieliilii si atlămu”</p> <p>pănu cinu mi aluái sii sãlvária nii discái mătrescu auá mătrésu acló tsivá inima duse sii criápă</p> <p>ună buátsi si artză ma dúltse buátse nuamu artzătă “nielilii sudu cambulúgu”</p> <p>Sii inima tu locu dúse</p> <p>Gine si Mácămu, si aridemu ma nielilii si nu cirému</p>	<p>Ο πατέρας μου θα με μαλώνει τ’ αρνιά αν έχανα «φίλοι μου βοηθήστε με τ’ αρνιά να βρούμε».</p> <p>Σ’ ένα πεύκο ανέβηκα και το σαλβάρι έσκισα κοιτάζω εδώ κοιτάζω εκεί τίποτα. Η καρδιά μου πήγε να σπά- σει.</p> <p>Μια φωνή ακούστηκε πιο γλυκιά φωνή δεν έχω ακούσει « Τ’ αρνιά είναι στον μακρύ κάμφο και η καρδιά μου στη θέση πήγε.</p> <p>Καλά να τρώμε, να γελάμε μα τ’ αρνιά να μη τα χάνουμε</p>
❧	❧

(3)	
Carrăniarulu	Ο Κερατζής
<p>Van ii Jiócu va nia saru că tsiámu tată Cărvăniáru Carvăniáru cărvélie sinu</p> <p>furtutiria căpitiniu</p> <p>Cumu trétsi vre vărvăniáru viara tută tu căluáre sii tuámna tu tăbáre</p>	<p>Θα χορέψω θα πηδήσω, γιατί έχω πατέρα κερατζή κερατζής με το καρβέλι στη μασχά- λη (τσίγκουρο), το ξύλο που φορτώνανε τα ζώα μα- ξιλάρι (ετοιμότητα).</p> <p>Πώς περνάς ρε κερατζή όλο το καλοκαίρι στη ζέστη κι όλο το φθινόπωρο στην κάπα.</p>
❧	❧

(4)	
Nánie – nánie	Náni – váni
Nánie - nánie tu nănúsie	Náni váni το μωράκι

<p>futsiorlu va tu sãrmãnsie tarna unã tarna duã futsiõrlu va tsãruhe noã. Nu amu nii noã nu amu nii veclii si lu acatsu di urecliii si lu arucu vale la busia si lu mãcã cãnle al Cusia futsiorlu nii di tu sucãci dritsilu nu nii are cãcii i a mãtritsilu di brãnu (μέση) (um si ampare scicu (στάχυ) di grãnu I' a mãtritsilu di capu cum si ambave pãlicãru</p>	<p>το μωρό βάλει στη κούνια. Κούνια μια κούνια δυο το παιδί θέλει καινούργια παπού- τσια. Δεν έχω καινούργια, δεν έχω πα- λιά να το πιάσω απ' τα αυτιά να πάω να το ρίξω στο ρέμα Μπούσια, να το περάσω από τους ώμους το παιδί δεν είναι από το σοκάκι</p>
☺☺	☺☺

(5)	
Si futzimu	Να φύγουμε
<p>Vine uara si futzimu Maro mor musiatã si nã tsemu tu loclu Maro mor musiãtã aclo iu mpate pũliulu viara sii pitzuniclia niica viãra</p>	<p>Ήρθε η ώρα για να φύγουμε Μαρία μου όμορφη. Να πάμε σε δουλειά δική μας Μαρία μου όμορφη. Εκεί που τραγουδάει το πουλί το καλοκαίρι και ο κότσυφας την άνοιξη.</p>
☺☺	☺☺

(6)	
Suatsile	Οι φιλενάδες
Ainte lele suatsile	Άντε μωρέ φιλενάδες

<p>si na tsemu la siuapăte tseșră vói că eu nu ginu dada amiá mi isusi auartiva dumanica niefu di malămă sii duă mplári di flurii</p>	<p>για να πάμε στη βρύση πηγαίνετε εσείς, γιατί εγώ δεν έρχομαι. Ο πατέρας μου με αρραβώ- νιασε προχτές την Κυριακή δαχτυλίδι από ασήμι και δυο μουλάρια με φλουριά.</p>
⊗⊗	⊗⊗

(7)	
Musiáta	Η όμορφη
<p>Tsi stăi mor Musiáta ca vură icuánă lu va me ducu sii va ginu sii pali la voi va ginu</p>	<p>Τι κάθεσαι μωρή όμορφη σαν σιωπηλή εικόνα. Εγώ θα πάω και θα έρθω και πάλι σε σας θα ξαναρθώ.</p>
<p>Nu ti aride fiată niică Că nu ginii la nói Nói nă emu analtă cășă Nu va pots si ti alinii</p>	<p>Μη γελιέσαι κορίτσι μικρό, γιατί δεν έρχεσαι σε εμάς; Εμείς έχουμε ένα σπίτι ψηλό δεν θα μπορείς να ανεβείς.</p>
<p>Virviritsă va me adaru sii eu la voi va ginu Nu di dride fiátă niică că nu ginii la noi</p>	<p>Σκιουρίτσα θα γίνω κι εγώ σε εσάς θα ξαναρθώ. Μη γελιέσαι μικρό κορίτσι, γιατί δεν είναι καλύτερα σε εμάς.</p>
<p>Noi dému unu arúu máve Nu v a pots si trets péscu máve va mi adáru sii arúulu va lu trécu</p>	<p>Εμείς έχουμε ένα μεγάλο πο- τάμι δε θα μπορέσεις να περάσεις. Ψάρι μεγάλο θα γίνω και το ποτάμι θα το περάσω.</p>
<p>Nu ti aride fiátă nii că Ca nu ginii la nói Nói na emu suácră arúa (κακή) Nu v a pots si trets</p>	<p>Μη γελιέσαι κορίτσι μικρό γιατί δεν έρχεσαι σε εμάς; Εμείς έχουμε πεθερά κακιά δεν θα μπορέσεις να περάσεις.</p>
<p>Suácră arauă noră hună doule va tritsemu.</p>	

	Πεθερά κακιά, νύφη καλή Οι δυο θα περάσουμε.
❧	❧

(8)	
Viasta	Νύφη
Esii cuscra pră umporu ca ts atsemu unu umu nou Esii cuscra pri ussică Ca tsa atsému uná vestică.	Βγες συμπεθέρα να μιλήσουμε, γιατί θα φέρουμε καινούργιο άν- θρωπο. Βγες συμπεθέρα στην πόρτα γιατί θα φέρουμε μια νυφούλα.
❧	❧

(9)	
Fiata	Κόρη
Fiata nii cu cusitsa Sguarbină ócliulu di masină fatsa di triantafilu Jiana ts di cadiliu gûra ts di cucu gusia ts di gerácín di la dumnitzău si sgină Ai si sgină sii nu spină Ai si ti acatsă furlii gale lu si ginu si ti arápu sii mpliäre si ti adaru.	Κορίτσι με αλογοουρά σγουρή με μάτια σαν ελιά πρόσωπο τριαντάφυλλο φρύδι ζωγραφισμένο στόμα σαν κούκλα λαιμό σαν γερακίνα από τη Δόμνιτσα να ρθούνε άντε πουλάκι μου καλό οι κλέφτες μη σε πιάσουν στο δρό- μο. Θα έρθω να σε πάρω και γυναίκα να σε κάνω
❧	❧

(10)	
Păriäsine	Αποκριές
grits grits liagăne siära di päriasăne lele siara di astasiara si ti aïámu si măne siără	Γκρίτς (ήχος φωτιάς) από ξε- ρά κλαδιά. Τη βραδιά της αποκριάς αγαπημένο αποψινό βράδυ.

sii cu pita di uscate sii cu vertsululu di muare sii cu napsile di uauă apirimu tu lune laria ca di stamaria maria	Και να σ' έχω κι αύριο βράδυ και με την πίτα την ξερή και με λάχανο από το μύλο και με χάρσα από αυγά, ξημερώνουμε στην Καθαρά Δευτέρα όπως την ημέρα της Παναγίας.
⊗⊗	⊗⊗

(11)	
Astiptiaria	Αναμονή
<p>More armână mor musiată tsi nii stai mărămnătă Tats lai dadu nu mi cpiără ca niămu omulu tu csiane</p> <p>Jatse (δέκα) anii amu tsi lu asteptu nigca trei va lu nii asteptu sii va nii giău unu Jione aleptu aleptu aleptu prămătestu</p> <p>ela psiăta nii cu mine si ts adaru veri di asime futzi Jiône di drămine Jionle ameu ma bune di tine</p> <p>ela fiata nii cu mine sii tsa adaru tsiuprets di asime futzi Jiône di drămine Jionle ameu ma bune di tine</p> <p>ela fiata nii cu mine sii ts adavu fustanii di sirma futzi Jione di drămine to fustanie m' are sii mine</p>	<p>Μωρή βλάχα όμορφη τι στέκεσαι μαραμένη. Πάψε καλέ μάνα μη με σκας γιατί έχω τον άνθρωπό μου στα ξένα.</p> <p>Δέκα χρόνια έχω που τον πε- ριμένω ακόμα τρία θα τον περιμένω και θα πάρω έναν νέο διαλεχτό διαλεχτό ξεχωριστόπραματευτή.</p> <p>Έλα όμορφη μαζί μου να σε κάνω βέρα από ασήμι> Φύγε λεβέντη από μπροστά μου ο νιος ο δικός μου είναι πιο καλός από εσένα.</p> <p>Έλα κορίτσι μαζί μου να σε κάνω στολίδια από ασήμι. Φύγε λεβέντη από μπροστά μου</p>

<p>voi la Jioni voi la musiat loclu tutu lu alăgatu Jionle ameu na că lu vidutu</p> <p>Tsu la vidumu tsu la cunuscumu ună manete nave dată dospratse flurie – to măntilă liave ligată</p> <p>....</p> <p>Tsetsălii alii viastă tsetsălii si se măvită Ca liave to carte grăpsită di trei ori se se măvită</p>	<p>ο δικός μου πιο καλός από ε- σένα.</p> <p>Έλα κορίτσι μαζί μου να σου κάνω φουστάνι μεταξωτό. Φύγε λεβέντη από μπροστά μου στα φουστάνια μ' έχει και μέ- να.</p> <p>Εσείς παλικάρια, εσείς όμορφοι τον τόπο όλο γυρίζατε το δικό μου παλικάρι μήπως είδατε;</p> <p>Στον είδαμε, τον αναγνωρίσαμε ένα μήνυμα σας έστειλε δώδεκα φλουριά στο μαντίλι τα είχε δεμένα.</p> <p>Πες της, της νύφης, πες της να παντρευτεί, γιατί υπάρχει γραμμένο στο χαρτί, από τρεις φορές να παντρευτεί.</p>
❧	❧

(12)	
Jione aramu	Νέος ήμουν
<p>Jione mare nii aramu Muntzilii tuts nii alăpamu</p>	<p>Λεβέντης μεγάλος ήμουν τα βουνά όλα γύριζα,</p>

<p>Cu tufecia di plătare Cu cutsutulu tu zunare</p> <p>Ernii anii cum tritsets! Sii ausiu mi adratu Pră pizulie ni stau Sii sălvaria dau silegu</p> <p>Psiatile tu caletrecu Inima nii cum plantze Ma aride cantu nipotsilii Alagă barba sii nii trapă</p>	<p>με το όπλο στον ώμο με το μαχαίρι στο ζωνάρι.</p> <p>Έρημα χρόνια πως περνάτε! Και γέρο με κάνατε Στο πεζούλι τώρα κάθομαι και το σαλβάρι προσπαθώ να δέσω.</p> <p>Οι όμορφες στο δρόμο περνάνε. Η καρδιά μου πως κλαίει. Μα γελάει (η καρδιά) όταν τα εγγονάκια τρέχουν τα γένια να μου τρα- βήξουν.</p>
⊗⊗	⊗⊗

(13)	
	Νανούρισμα νουνού ή νουνάς
<p>Numă mare i numă niică Va lii dau ali fitică? Numă mare, numă mare Si s' adară bliare mare Cu bunutiatsia tu inimă Cu bunutetsile tu puală</p>	<p>Όνομα μεγάλο ή όνομα μικρό Θα δώσω στο κοριτσάκι; Όνομα μεγάλο, όνομα μεγάλο, για να γίνει σπουδαία γυναίκα με την καλοσύνη στην καρδιά με τα πλούτη στη καρδιά.</p>
⊗⊗	⊗⊗